

Kyrkjeliv

I NORD-AURDAL

September 2022

Kyrkjeliv nr 3

Årg 58

*God
haust!*

*Ulnes kyrkje
Foto: Ola Døhl*

Kirkekontoret i Fagernes:
Jernbanevegen 5, 2900 Fagernes
Tlf. 61 36 00 60
Mandag – fredag 9-15

Kirkeverge/daglig leder
Aud-Karin Hovi
Tlf. 61 36 00 60
E-post: ah344@kirken.no

Saksbehandler
Anne Irene Opperud
Tlf. 90 58 43 74
E-post: ao696@kirken.no

Sekretær
Eirunn Steinsfjord
Tlf. 90 70 31 48
E-post: es429@kirken.no

Prester:
Sokneprest
Jostein Enger
Tlf. 97 50 12 73
E-post: je886@kirken.no

Sokneprest
Kristine Inderhaug
Tlf. 95 81 25 05
E-post: kf532@kirken.no

Prost
Carl Philip Weisser
Tlf. 91 55 55 04
E-post: cw478@kirken.no

Organist:
Monica Korsli Solberg
Tlf. 90 40 08 45
E-post: ms358@kirken.no

Kirkegårdsarbeidere:
Arve Bakke
Tlf. 91 88 56 35
E-post: ab865@kirken.no

Ola Reishaugen
Tlf. 90212433
E-post: or672@kirken.no

Menighetsrådsledere:
Aurdal
Tove Tøfte Kjøbli
Tlf. 92 23 65 22
E-post: tove.tofte.kjobli@politiet.no

Tingnes
Jonny Rye
Tlf. 95 93 71 97
E-post: Jonny.Rye@nord-aurdal.kommune.no

Skrautvål
Håvard Meisdalshagen
Tlf. 99 46 73 48
E-post: meisdals@online.no

Tisleidalen
Anna Rust Holt
Tlf. 41 33 18 46
E-post: annrus@online.no

Svenes
Karen Marie Grythe Tvedt
Tlf. 41 22 28 19
E-post: karen.tvedt@hotmail.com

Ulnes
May Kristin Rognaas
Tlf. 90 17 49 51
E-post: makri-ro@online.no

Leder kirkelig fellesråd:
Siri Osaland
Tlf. 97 14 05 45
E-post: siriosaland@gmail.com

Frå redaksjonen

Laurdag 3. september var det markering av PRIDE i Fagernes sentrum, og underteikna og fleire frå kyrkja i Nord-Aurdal deltok i toget. «Uff då!» tenkjer kanskje nokon. «Så flott!» tenkjer kanskje andre. Medan nokon ikkje bryr seg i det heile. Og kva er eigentleg PRIDE? Ifølgje Store Norske Leksikon, SNL.no, er Pride, frå det engelske ordet for stoltheit, ei feiring av skeiv kjærleik og mangfald, og regnbogeflagget er kanskje det viktigaste symbolet for feiringane. Det blei skapt av Gilbert Baker i San Francisco i 1978, og enkelt sett kan ein seie at flagget symboliserer mangfald, livsglede, livsmot og kamp. Pride markerar at ein har rett til å vera den ein er og elske den ein vil. Med bakgrunn i dette har eg for min del valt å utvide definisjonen på Pride til å omfatte alle menneske som blir undertrykte på ein eller annan måte. Det er framleis mykje undertrykking av folk i heile verda, og ikkje berre av skeive. I Russland kan du bli drepen for å vera motstandar av Putin. I Iran døydde ei 22 år gamal jente etter ho vart slått av det iranske moralpolitiet fordi ho brukte hijab-en feil. I fleire land blir folk fengsla eller drepe for religionen sin. Og det finnast andre typar av undertrykking. Har du kjent på kjensla av at du ikkje er fin nok, tynn

nok, muskuløs nok eller noko anna? I forhold til kven, spør eg då. Kven er idealet? Er vi ikkje alle like mykje verdt? Om du ikkje kjenner deg bra nok, tenkt då på dei rundt deg som kjenner deg og er glad i deg. For dei er du bra nok som du er. Skal andre, som eigentleg ikkje betyr noko for deg, få lov til å styre deg og måten du ser på deg sjølv? Men det inneber og at DU ikkje styrer nokon eller er stygg mot nokon, men aksepterar dei for den dei er.

«Det er viktig å kunne stå for retten til å vera den ein er!» sa ordførar Knut Arne Fjelltnun under Pride på Fagernes. Og ingenting er vel viktigare enn det. Kvifor skal andre menneske aktivt eller indirekte få diktere korleis du skal sjå ut, kva du skal ha på deg eller kven du skal elske? Vi har alle rett til å vera den vi er og å vera stolt av det.

Brúk hausten til å øve deg på å vera STOLT over deg sjølv og det du står for, uansett om du føler at nokon ikkje likar det du står for. Vi er alle like mykje verdt, og for nokon er du den viktigaste i verda. Hugs det!

God haust, og happy Pride!
GHelsing Marit

Kyrkjeliv

Opplag: 3500

Redaktør: Marit Trøen

Trykk: Land trykkeri AS

Utgjevar: Sokneråda i Nord-Aurdal

VIPPS: 660778

Kontonummer: 1503.99.85575

E-postadresse: kyrkjeliv@gmail.com

Høsten og håpet

Personlig er ingen tid på året så vakker som høsten med sine flotte farger og klare dager; kjølige morgener med rim på bakken, varme ettermiddager med streif av sommer og kvelder med stjernehimmel. Da er det godt å være til fjells i Valdres! Det er som om naturen tar sats og viser seg i all sin prakt før den skal inn i den lange vinterdvalen.

Derfor kjenner jeg heller ingen tid som er så vemodig som høsten. ”No sloknar fjellet,” het et høstprogram jeg så på TV for en del år siden. Det handlet om bufardagen for folk og dyr etter en lang stølssommer i Valdres. Og min slektning Synnøve Riste (1915-2013) uttrykte høstens vemod slik:

Som fallande snø

*Undrar du
kva eg skal
i rådvilla
ute i kvelden
no himmelen
er mørk og vid?*

*Her er ingen
stjerner å sjå,
inga lysning
mot lauvsnøydde skogen.*

*Berre einsemds rop
frå steg
over haustklaka jord.*

*Men èin stad,
trur eg,
skal eg møte
ei makt
som vil gje meg trygge.*

*Kanskje Herren sjølv
vil finne meg
her i saknet,*

*sveipe meg
i si miskunn
som når haustmarka
ligg der i armod
og blir breidd over*

*av
fallande snø.*

At jeg opplever høsten både vakker og vemodig, er fordi den spiller livet vårt. Den minner om alt vi har fått og kan glede oss over og takke for. Samtidig minner den om at også vi skal visne og dø. Ikke desto mindre bærer høsten håpet i seg. Vi vet at det venter en ny vår etter vinterdvalen. Et sterkt symbol på det er blomsterløkene vi graver ned om høsten.

Enkelte ganger kommer vinterdvalen i menneskelivet så altfor tidlig; så tidlig at det ikke har rukket å bli høst ennå, kanskje ikke en gang full sommer. Det skjedde for eksempel med Jesu gode venn Lasarus. I Johannesevangeliets 11. kapittel leser vi om Jesu møte med den sørgende søsteren Marta.

Hun visste at det ventet en ny vår for broren etter dødens vinterdvale: oppstandelsen. Men hva hjalp det henne nå? Hun ville så gjerne ha broren sin tilbake! I så måte representerer hun utallige sørgende. Da var det at Jesus sa: ”Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør”.

Med dette mente Jesus at oppstandelsen ikke bare er en fremtidig hendelse. Oppstandelsen er ham selv og gir alle som vender seg til ham del i den store våren som skal komme! Hvordan er det mulig? Alle skal vi jo dø. Men fordi Jesus selv ikke bare døde, men som den aller første også stod opp igjen, har vi allerede nå del i det evige liv – om vi enn dør.

Marta fikk riktig nok oppleve et under som ikke er oss forunt: Jesus ga hennes døde bror livet tilbake. Men senere måtte han dø igjen. Oppvekelsen av Lasarus er derfor ingen mal for nåtiden, men et tegn på hvordan det blir i fremtiden når Jesus kommer igjen og døden ikke skal være mer (Åp 21,4).

Det som derimot er oss forunt, er å få ha vår tilflukt hos det største håp som

tenkes kan: Jesus – oppstandelsen og livet! Han er den «... makt som vil gje meg trygge» - her i livet og innfor evigheten. Det kan den vakre og vemodige høsten minne oss om. Men det finnes mer!

Vi har Bibelen å hente frem særlig nå som kveldene blir lengre og mer tid tilbringes inne. Bibelens hovedperson er fortsatt oppstandelsen og livet! Videre er kirkene i Nord-Aurdal og over hele Valdres i seg selv vitnesbyrd om ham. Med sin sentrale beliggenhet i bygdene bærer de urokkelig bud inn i vårt omskiftelige liv om ham døden ikke var sterk nok til å holde fast (Apg 2,24).

Klokkeklangen minner oss om at kjærligheten – slik Jesus har vist oss den gjennom sitt liv, sin død og sin oppstandelse – er sterkere enn døden. Og klokkeklangen kaller! La oss derfor holde søndagen – Jesu oppstandelsesdag – hellig ved å gå i kirken vår.

Der er han – oppstandelsen og livet – midt i blant oss når vi synger og ber, i bibelordet som leses og utlegges, i dåpsvannet og i nattverdens brød og vin. Alt for at vi skal få tro og håpe på Guds store vår som venter – og i dag, men det ennå er tid, elske vår neste etter Jesu forbilde.

Med ønske om en håpefull høst for alle Kyrkjelivs lesere!

Trygve Tyreid

Garnisonsprest på sumararbeite

Tekst og foto

Martha Fodnes

Ein klar og mild sumardag sist i juli reiser Kyrkjeliv sin utsendte til fjells for å samtale med mannen bak pennen til denne utgåva si spalte «Tid for ettertanke». Han ber namnet Trygve Tyreid og har lange aner frå den beste vestsida i Valdres – nemlig Lobygda. Det lover godt for vårt møte. I Bergatrøe på Brattstølen med vidt utsyn over Tisleidalen blir eg take varmt imot av både han og mor hans. Her held dei sumarferie og har gode dagar.

Trygve Tyreid, fødd i 1978, har vore knytt til Valdres heile sitt liv. Mor Kari Ragnhild vaks opp som ei av tre born på garden Berg i Lobygda. Det gjorde til at det i alle ferier vart tur til heimgarden til mor og stølen på Brattstølen. Hytta eg får besøka er skilt frå stølsvangen til garden Berg. Det var viktig for besteforeldra til Trygve at alle borna hadde eit hus å koma til i Valdres. Mor til Trygve flytte ut av Valdres, og Trygve har budd det meste av sin oppvekst og sitt vaksne liv med sine foreldre

Thora (1916-2011) og Knut H. (1903-1994) Berg. Thora var fra Aaberg. Foran: Kari Ragnhild (f. 1945) og Henrik Engebret (f. 1941).

i Lommedalen i Bærum kommune. Den nydelege utsynsposten på Brattstølen er no i Trygve sitt eige.

Vegen til feltprest

Trygve er ein mild og reflektert mann som gjerne deler litt av si livshistorie med våre lesarar. Han serverer kaffi og fortel om sin veg til presteneste i Forsvaret. Som ivrig kyrkjetenervikar i Lommedalen kirke kjente Trygve etterkvart at det var prestenesta som lokka. Han tok si utdanning ved Menighetsfakultetet i Oslo og gjekk inn i Forsvaret for å avtene si verneplikt under ordninga for vernepliktlige akademikarar. Han fekk då utøve sin profesjon i si plikttid. Dette arbeidet engasjerte og når året var omme vart han verande i Forsvaret. Eit år har no blitt til 19 år som feltprest i Forsvarets tros- og livsynskorps (FTLK). Hans arbeid som ikkje-stridande militært personell har gitt han offisersgraden Major.

På spørsmål om korleis denne tenesta skil seg frå anna presteneste svarar Trygve at det i all hovudsak er dei ytre rammene som er annleis, sjølv om feltprestenesta er ei unik kyrkjeleg teneste. Det er gudstenester som skal haldast og menneske som skal møtas. Som sjelesørger og samtalepartnar får han ta del i unge menneske sine liv der dei står på ein viktig terskel ut i vaksenlivet. Han er audmjuk til den tilliten han blir vist av dei unge soldatane.

Livet i Forsvaret er variert. Trygve har hatt to utanlandsoppdrag så langt i si tid i Forsvaret. Han var i Afghanistan i 6 månader i 2008, og han var stasjonert på Kreta i to periodar i 2011 under Libya operasjonen der norske styrker bidrog med kampfly til NATO sin intervensjon mot Gaddafi-regimet. Trygve var ein del av støtteapparatet som hadde base på Kreta. Trygve understrekar at han i si teneste ikkje tek stilling til politiske avgjerder, men utfører sitt arbeid

innanfor dei rammene som han til ei kvar tid er gitt. Det gjeld både i fredstid og i strid.

Slottskirkeprest ved Akershus festning

Yrkesvegen har ført Trygve til arbeid og teneste som garnisonsprest ved Akershus festning, der han i dag har sitt kontor. Her er han ansvarleg prest ved Akershus Slottskirke. «Å komme inn på Akershus Slott er å ta del i 700 års Norgeshistorie og selv bli en del av den». Slik skildrar Trygve sin arbeidsplass. Akershus Slottskirke er Forsvaret si hovudkyrkje, men den er og kongeleg gravkyrkje og mausoleet til våre kongelege er plassert her. Trygve fortel at Dronning Maud var den fyrste til å bli stedd til kvile her i 1938. To år seinare vart Norge invadert av tyskarane og ein vart urolege for kva som kunne skje med leivningane. Oslo biskop på den tida, Eivind Berggrav, planla då ein hemmeleg flytteaksjon og dronning Maud sine leivningar vart ført til Gamle Aker kirke i nattemørkeret. Der vart dei i følge historia gøymd bak fyrkjelen til krigen var over, kan Trygve fortelja.

Som ungt monarki vart det etter krigen diskusjonar om kvar i landet den kongelege gravstaden skulle leggjast. Mange meinte at Nidaros var eit naturleg val, men Kong Haakon VII ville vera nær sine kjære og mausoleet ved Akershus Slottskirke sto ferdig i 1948. Leivningane til dronning Maud vart då endeleg ført tilbake.

Som den gravande journalisten undererteikna er får eg lurt ut av Trygve at vår kjære kong Harald ofte er på private besøk for å minnast sine, og at dei tilsette ved Slottskirka då er godt førebudde på å ta imot.

Sterkt knytt til Valdres

For Trygve er Bergatrøe på Brattstølen ein stad å reise til for å kome bort heimanfrå. Det er avveksling frå kvardag og fører han tilbake til røte-

ne. Hytta er som den var då ho vart oppført på 1960-talet, og det enkle livet på stølen er tiltalende for han. Trygve set pris på naturen og går mykje tur i områda rundt Brattstølen både sumar og vinter. Trygve er glad i å halda gudsteneste og har vore mykje vikarprest rundt om i Valdres, spesielt på sumarstid. Fleire har kan-

skje møtt han i Aurdal Fjellkirke, eller i ei av dei andre kyrkjene våre. Som ung var han ofte med kyrkjeskysse rundt fjorden når det var gudsteneste i Strand kyrkje. Då tok han kyrkjeskysse dit saman med tantene til mor; Synnøve og Ragnhild Riste. Eirunn Steinsfjord med foreldre var også ofte med, minnst Trygve.

Mitt besøk går mot slutten og me samtalar om tida me lever i og at det på få år har blitt noko meir uvisst kva me går i møte. Trygve er opptatt av at me må behalda roen samstundes som me gjer dei førebuingane me kan.

«Vi må leve i dag og glede oss over det vi har».

Vårt nye håndklokkespill i Valdres prosti

Kantorens spalte

Monica K. Solberg, kantor

Desember 2021 ble det lagt inn en bestilling på håndklokkespill. Dette ble bestilt fra USA. Etter mye forsinkelser kom det frem til kirkekontoret nå i sommer. Det er 63 klokker fordelt utover i 9 kofferter. Dette skal brukes i ungdomsarbeidet og er en del av trosopplæringen. Til høsten kommer det en mann fra Trondheim og skal lære opp organistene med flere på laget i Valdres prosti. Dette blir veldig spennende. Sjekk ut på Youtube og søk opp «Handbells». På sikt ønsker jeg å starte opp «Valdres handbells ensemble»

Ønsker dere alle en riktig «klokkeklar» høst.

SPEIDER'N I TINGNES KIRKE!

Hans Enger

Det er fint å lese i «Tingneskyrkja 1972 – 1997» av Ivar Aars om alt det frivillige arbeidet som var der de første 25 årene. Nettopp Ivar Aars skal ha mye av æren for speiderarbeidet som ble drevet i kirka i denne perioden. Han var gruppeleder for KFUM sitt arbeid. Sjøl var jeg så heldig å bli med i dette da vi kom hit i 1980.

Først var jeg med som leder for ulvungene sammen med Ingulf Bekkestad. I ettertid tenker jeg at dette var da en livlig gjeng? - De som nå er blitt samfunnsnyttige borgere i Nord-Aurdal og utover i landet? Jo, kirkekjelleren sydet av liv og var til uvurderlig glede for ulvunger og speidere. Men vi var også mye ute. Speidere skal være mye ute, naturligvis, og det var da vi også.

Når ulvunger blir større, blir de speidere, og blir delt i patruljer. Hos oss hadde vi Falk og Rev og Tiur.

Noen ble patruljeførere. Dette var flott leder-erfaring for gutta, som de kunne ta med seg videre i livet.

Speiderne i Tingnes fikk med seg mye friluftsliverfaring, både rundt kirka, oppe i skogene rundt her, og på fjellet, ikke minst på Speiderhytta ved Håkontjern og snøhuleturer. Så var vi heldige som hadde Jotunheimen i vår nærhet. Vi var ledere som gledet oss over å lære gutter å bli glade i fjellet. Sjøl husker jeg godt en tur jeg kalte noe sånt som «på Kyrkjeveg i Jotunheimen», til Kyrkja ved Leirvassbu.

De av speidergutta som fortsatte i speider'n da de ble store ungdommer, ble rovere! Og det var mange, kjekke gutter med sine blå skjorter. Utfordringene ble større.

Mange som var speidere i Tingnes kirke, kan se tilbake på flere speidreleirer, både kretsleirer og landsleirer. Sjøl fikk jeg vært med på landsleir

på Skaugum – med mye regnvær, og i Mandal 1990. Mange ganger var vi sammen med speiderjentene som også hadde tilhold i kirka. Dette gjaldt f. eks. da vi var i Mandal – noe som bildet viser.

Sammen ble vi invitert til speidere på Færøyene. Turen dit ble et høydepunkt for meg og forhåpentligvis flere.

Når jeg tenker tilbake på denne tida, så var det fint, noen ganger litt slit-somt. Det var flott samhold i ledergruppa. Jeg vil tro at de som var speidere, ser tilbake på speider'n som noe positivt i barndom og ungdom.

Og samtidig tenker jeg på at dette bare var en av aktivitetene for barn og unge i Tingnes. Der var søndagsskole og barneforening, ungdomsklubb og ikke minst Tingnes barnekor og Arken Ten Sing. Dette må ha vært ei rik tid i Tingnes kirkes historie!

Noen vil kanskje kjenne seg igjen på dette 32 år gamle «offisielle» bildet som ble tatt av speiderne fra Tingnes kirke på Landsleiren i Mandal i 1990.

EN MAGISK GUDSTJENESTE

Tekst: Tove Kjøbli
Aurdal menighetsråd

Kirkeklokkene ringer! Det er søndag 21. august 2022 og gudstjeneste i Aurdal kirke. Kirketjener Anders Nygård står i tårnet.

Prest Kristine Inderhaug er oppglødd og ser litt hemmelighetsfull ut. Kanskje ikke så rart tenker vi som sitter der. Det er jo barnedåp – en stor dag! Odd Arild, 4 mnd. skal døpes inn i den kristne kirken. Mor og far er Caroline og Ove Nygård Nybakk.

Anders kommer ned igjen fra tårnet for å ivareta sine faste kirketjeneroppgaver. Han har mye ansvar denne dagen.

Gudstjenesten starter, men mamma Caroline har ikke kommet. Flere ser bekymret ut. Hva har skjedd? Det nærmer seg dåp og Carolines plass på første benk er tom.

Plutselig høres lyden av torader. Det er Anders som kommer spilloende oppover kirkegulvet. Han klakker den ene hælen i gulvet og kirkedørene går opp. Der står Caroline i den vakreste hvite brudekjole sammen med sin far, Arild Nygård. Det høres et gisp gjennom kirkerommet. Er det bryllup? Skal Caroline og Ove gifte seg! Så fantastisk!

Presten er et eneste stort smil. Det var litt av en hemmelighet!

Stemningen er magisk når pappa Arild fører sin datter opp midtgangen, etter Anders og brudemarsj fra Lom.

Caroline tar plass i brudestolen ved siden av sin kjære Ove. Forloverne kommer opp til alteret de også. Anders har lagt fra seg toraderen. Han er Oves forlover – selvsagt!

De gir hverandre sine lykkelige JA og ringene er det synlige beviset på deres ektepakt.

Så ble de gift før Odd Arild skulle døpes. De tar plass ved døpefonten og hvem er en av Odd Arilds faddere? Anders - selvsagt!

Kristine holder en rørende tale og ber Gud om å passe på Odd Arild som sitt eget barn og gi han visdom og styrke i livet.

Så kommer Anders spillende ned midtgangen med de nygifte, dåpsbarnet og resten av brudefølget. Det er mormor Toril Nygård som bærer lille Odd Arild.

Vi andre sitter litt målløse, som limt fast til benkene. For en fantastisk opplevelse for alle oss som fikk være vitner til stor kjærlighet og lykke denne søndagen.

Aurdal menighetsråd takker for at vi fikk lov til å skrive om den begivenhetsrike dagen og ønsker Odd Arild, Caroline og Ove det beste som livet har å gi videre.

Tekst: Skrautvål sokneråd

Tidleg ein varm føremiddag i starten av august stoppa eg ved kyrkjegarden for å prate med to arbeidsmaurar som har halde ved like grasplena på kyrkjegarden i Skrautvål. Unni og Kjell Ivar Fossnes har vore tilsette som kyrkjegardsarbeidarar ved fleire kyrkjer i sumar, sjølv om dei eigentleg er pensjonistar. Begge to var opptekne med å klyppe og stusse rundt gravplassane, men tok seg tid til ein liten prat. Det skulle vera ein liten prat, men både Unni og Kjell Ivar er utadventde og engasjerte, så det vart faktisk ein lengre og veldig triveleg prat.

Tidleg i sumar var det ikkje klart kven som hadde ansvar for grasklyppinga ved kyrkjegardane, og det kom ein del kritikk til både kommunen og kyrkjekontoret. Kjell Ivar hadde jobba ein og ein halv månad ved ute-seksjonen i kommuna i fjor, og vart spurt om han og nokon andre kunne ta på seg jobben i sumar. Ekteparet er eit aktivt tospann. Dei er med i seniorgruppa på Fagernes som har mange ulike oppdrag, og ryddar mellom anna opp i bygdebyen tidleg sundags morgonar. Aktive og engasjerte som dei er var dei ikkje vanskelege å overtale til å ta vedlikehaldsjobben på kyrkjegardane i Ulnes, på Strand og i Skrautvål.

Dei fyrste gongene var det tungt arbeid. Graset hadde fått vekse seg altfor langt. Og veldig mange hadde ikkje klypt rundt gravstøttene dei har ansvar for sjølve. Unni syntest det var ille at graset skulle stå så langt rundt steinane, og ikkje minst meiner ho at det blir så synleg kven som ikkje har pårørande som kan stelle grava. Difor fekk ho ei dertil eigna batteridreven saks av kommuna, og har klypt graset rundt alle støttene i heile sumar. Sjølv om det ikkje står i arbeidsinstruksen. Det er faktisk 917 gravstøtter på dei tre kyrkjegardane. Kjell Ivar har styrt grasklypparen

over til dels kulete kyrkjegardar, og rundt gravstøtter, tre og andre hindringar. Dei har vore ein dag i veka på kvar kyrkjegard, og det har resultert i fine og særdeles velstelte kyrkjegardar.

Når eg rosar arbeidet deira er både Unni og Kjell Ivar raske til å understreke at dei ikkje har gjort jobben åleine. I fire-fem veker av den tre månader lange jobben hadde dei med seg to trivelege unggutar, Sebastian Lihagen Berge frå Aurdal, og Kevin Henriksen frå Bruflat. Ekteparet Fossnes rosar arbeidsinnsatsen og humøret til desse gutane med store ord. Når eg ser det store smilet til Unni, og dei smilande blå-blå augene til Kjell Ivar når dei engasjert pratar om kyrkjegardsjobben og andre ting som opptek dei, så undrast eg litt om ikkje unggutane har vore veldig heldige med kven dei har arbeidd saman med i sumar.

Vi pratar om notid, fortid og framtid, og det er lett å prate med desse to pensjonistane som er så unge til sinns. Men kva med neste år? Vil dei ta på seg same jobben ein gong til? Dei ser på kvarandre og smiler. Sjølv om det har vore ein triveleg jobb der dei har truffe mange menneske, har også jobben forplikta dei til å vera på plass tre gonger i

veka sjølv om dei lett har kunna flytte på jobbdagane om dei skulle noko anna. Det er og mange andre ting dei gjerne skulle gjere, og vener og familie dei gjerne vil vera meir saman med. Og det viktigaste av alt, så vil dei ikkje ta opp jobbar for andre som kunne trenge ein jobb. «Vi har jobba det vi treng, det er andre som kan trenge å tene seg nokre kroner.»

Tusen takk, Unni og Kjell Ivar, for den fabelaktige og store jobben de har gjort med vedlikehaldet av kyrkjegardane vår i sumar. Også takk for triveleg prat, smil og latter.

Unni og Kjell Ivar Fossnes

Sebastian Lihagen Berge og Kevin Henriksen (Foto: Kjell Ivar Fossnes)

Stølsmesse på Breiset

Tekst og bilde:

Svenes sokneråd

Søndag 10.juli gikk den årlige stølsmessens av stabelen på Breiset. Flere titalls personer hadde funnet vegen til Anna Karoline og Erik sin vakre støl. Både hyttefolket og bygdefolket var godt representerte. I tillegg ble det observert et par eldre karer fra Vestre Slidre. Ifølge dem var det ekstra hyggelig å få være med. Bare utsikten er vel verdt et besøk. Her ser en flere 2000-metere i Jotunheimen, i tillegg til Skaget, Melladn, Djup-tjernkampen og Synnfjellet. Været viste seg fra sin bedre side. Det får holde med «bedre», for av og til kom det noen vindkast. Men det er vel mer regelen enn unntaket på Breiset. Det er ikke bare fordeler med å ligge så åpent og fritt.

Jostein Enger ledet troppene. Han er den fødte pedagog og har en egen evne til å få folk til å følge med. Her ble det brukt både humor og alvor. Jostein får folk til le, og den egenkapen er det nok ikke alle prester som har. De musikalske innslagene passet svært godt inn. Monica Korsli Solberg imponerte med klokkespill, og Bjørn Magne Nyhagen spilte som vanlig trompet med stor innlevelse. De ble assistert av den yngre garde.

Klokkespill

Kollekten var det juniorene Atle og Johannes som administrerte, med litt assistanse fra bestemor Liv Kari.

Etter gudstjenesten var det stølskaffe. De frammøtte var både kaffetørste og kakesultne. Praten gikk lett, og latteren satt løst. En kommer bort i en og annen som kan dette med å fortelle en god historie. Etter en god stund løste forsamlingen seg opp. Et ektepar kunne fortelle at de skulle gå på Synet, et par andre, som ikke var så godt kjente i området, ønsket å utforske Breiset. Noen avsluttet med

Monica forteller om klokkespill

en tur innom stølsysteriet til Anna Karoline og Erik.

Alt i alt en trivelig søndag! Vi sier på gjensyn i 2023!

Ulnes kirke

Tekst og foto

Jahn Børe Jahnsen

Ulnes kirke er en steinkirke fra middelalderen. Dendrokronologiske treprøver av takkonstruksjonen over koret viser at kirken er bygget ca. 1265. Det store 750 års jubileet i 1995, med kongebesøk og mange arrangementer, var derfor litt for tidlig. Da trodde man mer på et byggetidspunkt ca. 1250. Kong Harald 5. skrev sitt navn på en stein ved kirkeporten i 1995. Egentlig skulle vi feiret jubileum i 2015.

Den hvitkalkede steinkirken ligger høyt og fritt på en høyde ved Strandefjorden. Ulnes kirke er vel den kirken i Valdres som har den flotteste beliggenheten, og helt i tråd med hvordan våre forfedre tenkte. Man søkte ro og fritt utsyn fra kirkestedet, og om mulig satte man gudshuset som øyemerke for hele bygda. Viktigst var det for byggmesteren at kirken tok seg vakkert ut på lang avstand. Knappt noe sted tar kirken seg vakrere ut enn i Ulnes, knapt noe sted er kirken synlig fra så mange kanter av bygda, som et verdig midtpunkt. Her har våre forfedre gått ut og inn i 750 år. Ulnes kirke ligger kanskje på en stor gravhaug. Slik markerte kirken sin seier over hedenskapen, og ble en triumferende kirke, «ecclesia triumphans».

Navnet Ulnes kommer trolig av dyret "ulv". Halvøya ned for kirken var neset der ulven hadde sin veg over isen på fjorden.

Kirken var i middelalderen uten tårn og uten tilbygg av tre i hver ende. Det var heller ingen store vinduer. Det har trolig vært dører både mot vest og sør i skipet. Sør døren i skipet (nå et vindu) er i romansk stil, med rundbue. En hjørnestein fra sørdøren ligger nå i våpenhuset. I koret er det en gotisk dør mot sør og et gotisk vindu mot øst, med spissbue.

Et døpefontlokk fra middelalderen står i koret, mens selve døpefonten av kleber er borte.

I våpenhuset er utstilt en kvinnefigur fra ca. 1300. I nakken på figuren sees en høyre hånd som må ha tilhørt en person som hilser henne med omfavelse. Motivet har trolig vært Marias og Elisabeths møte. Figuren kan ha vært i et opprinnelig alterskap. Kanskje var kirken vigslet til Maria?

En middelaldersk dørring fra vestdøren finnes også. En av klokkene i tårnet er fra middelalderen.

I Ulnes kirke var et alterforstykke fra middelalderen, trolig ca. 1325 – 1350. Et stort foto finnes i våpenhuset. Her vises to mannlige og to kvinnelige helgener. Den øverste planken med hodene mangler, men man kan likevel identifisere skikkelsene. Fra

Altartavlen

Dåpsengelen av Ole Fladager

Mariafiguren

venstre St. Margaretha med lansen, St. Peter med nøkkelen, St. Paulus med sverdet og St. Sunniva med klippen. Dette er trolig eneste avbildning av Sunniva i en kirke øst for Langfjella. Men Valdres hørte i middelalderen til Vestlandet, til Gulatings og til Selje (Bjørgvin), senere Stavanger bispedømme.

I monterer i gangen henger en bjørnelabb funnet under kirkegulvet, en slags overtro-amulett. I gammel tid ble det sagt at slagbjørner gikk etter gravide kvinner og spesielt ville ha tak i fosteret ved å rive opp magen. Bjørnelabben ble viktig spesielt for kvinner med vanskelige fødsler. Man trodde at ved å stryke labben over magen ville åpningen bli større og fødselen gå lettere. Men over tid mistet bjørnelabben sin kraft, og måtte lades opp i kirkens kraftfelt. Dette skjedde i hemmelighet, for kirken godtok offisielt ikke slik overtro. Labben ble stukket inn under kirkegulvet, glemt der, og funnet igjen langt senere. Bjørnelabben i Ulnes kirke er datert til perioden 820 – 920 e.Kr. og er dermed 400 år eldre enn kirken. Bjørnen har dessuten levd av «marin føde» og labben er fra en isbjørn. Her er mange ubesvarte spørsmål og Ulnes kirke er den eneste i landet som har en slik bjørnelabb utstilt. Bjørneskinnet i Hedalen stavkirke og bjørnekloen som ble funnet i Mo kirkeruin, er fra den samme tradisjonskretsen.

En omfavnelse?

Ulnes kirke har to dåpsengler (døpefonter). Den eldste i tre er fra 1793 og gitt til kirken av Engebret Gudbrandson Ulnes og kona Marit Eivindsdatter. Den andre dåpsengelen er laget av billedhoggeren Ole Fladager (1832-71). Han var kanskje den mest kjente kunstneren fra Ulnes, fra garden Flatåker. Han fikk kunstutdanning i Kristiania og København, og bodde det meste av sitt liv i Roma, der han er gravlagt. Han har også laget dåpsenglene i Skien kirke og i Domkirken i Oslo, nå i Nasjonalmuseet. Dåpsengelen i Ulnes kirke kom på plass i 1873. Dåpsfatet er fra 1712.

Murmaleriene er fra 1790-årene er malt av Ola Hermundson Berge, Valdres kanskje mest kjente rose-maler. Det mest spesielle er en scene med Jesus og tre disipler og Sakkeus i morbærtreet. Sakkeus var overtoller i Jeriko, og klatret opp i treet for å se Jesus bedre. Jesus tok inn i hans hus, noe folk mislikte sterkt. Jesus vil ha fellesskap med alle. Ulnes kirke er visstnok den eneste i Norge med en framstilling av hendingen med Sakkeus.

Altertavlen fra 1850 er svært uvanlig og har en spesiell historie. Her skal vi merke oss rundgangen øverst, der de hellige tre konger med snortrekk kan dreies rundt Maria og barnet. De hellige tre konger var de første, sø-

Sakkeus

kende pilegrimer. Dette er den eneste altertavlen i Norge med en slik rundgang, som er laget etter mønster av tyske klokkespill med vandrende figurer. Historien forteller at to brødre fra bygda, Andris og Halvor Persson Rye, ville dra til Amerika i 1840-årene. Andris var snekker og treskjærer, Halvor var maler. Skipet forliste i en storm i Nordsjøen, og de ba til Gud om at hvis de overlevde, ville de dra heim og forære sin kirke en fin gave. Livbåten deres ble skyllet i land i Holland, og de dro til Tyskland der de gikk i lære hos håndverkmestre i tre år mens de studerte altertavler. Så dro de heim og laget altertavlen. Senere dro de til Amerika og kom vel fram.

Lysekrona i taket og lampettene langs veggene er tegnet av Sigvard Siverts, skåret av Ottar Sæther i 1943 og malt av Andris Bakken.

Det eldste gravminnet på kirkegården er en gravstøtte av jern, omgitt av et jernstakittgjerde. Her står «Anna Magdalene Rasch, født Helt, død paa Stænde den 31. Mai 1844, 37 Aar gammel. Velsignet være dit Minde.» Hun var datter av presten Hans Jørgen Helt og gift med kaptein Rasch på Steinde.

Ulnes kirke er en vakker kirke med en fantastisk beliggenhet. På nasjonalt plan skal man merke seg bjørnelabben, Sakkeus-motivet og rundgangen på altertavla. Ingen andre norske kirker har noe lignende.

Ta godt vare på kirken.

Bjørnelabben

Kirken for alle, 2002-2022

Marit Nygaard Hansen

Anne Marit Eide

Det er ikke bare Tingnes kirke som jubilerer nå i høst. 26. september 2002 starta det med samlinger i Tingnes, som etter hvert har fått navnet «Kirken for alle», spesielt lagt til rette for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Diakon Ingrid Meyrick, kantor Erlend Karlsen og oss to vanlige kirkegjengere (Marit Nygaard Hansen og Anne Marit Eide) hadde gått med samme tanken; at vi mangla et godt tilbud til denne gruppa. Så begynte vi å snakke sammen, og dermed var vi i gang.

Første gangen møtte det sju personer, neste gang var vi seksten. Frammøtet har gått litt opp og ned, men på det meste har vi vært tretti samla.

Vi begynte med å bli kjent i kirka, både i kirkerommet, sakristiet og orgelgalleriet har vi vært og sett oss rundt. Spennende å både se og høre orgelet bli brukt. Men vi bruker alltid kirkerommet, begynner og slutter der.

Vi har lært om de forskjellige fargene i kirkeåret og når de forskjellige fargene blir brukt. Etter hvert tok vi opp forskjellige ledd i gudstjenesten, og tok de i bruk på samlingene våre slik at vi nå har en enkel gudstjeneste når vi samles.

Vi har også brukt kirkeåret, pynta kirka til advent for eksempel.

Etter hvert har vi fått et ganske fast program, som er en enkel gudstjeneste med mange av de samme ledda som i en vanlig gudstjeneste. Det er fint å kjenne igjen fra gang til gang. Vi vil også at deltakerne skal få være aktivt med på det som gjøres.

Noen får pynte alteret, andre er med på femfingerbønnen, og alle får gå til globen og tenne lys.

Som oftest har vi med oss en av prestene våre til å formidle et tema, en tekst.

Vi er også så heldige at vi nesten alltid får ha med oss kantoren vår, det er vi alle veldig glade for! Siden Erlend flytta fra Valdres, har Monica trofast stilt opp for oss.

Vi har også alltid et lite måltid sammen. Da går praten!

Vi har stort sett hatt to til tre samlinger i halvåret.

Noen ganger deltar vi også i vanlige gudstjenester. Da får deltakerne våre oftest være delaktige, både som kirkeverter, gå i prosesjon, tenne lys og delta med «femfingerbønnen», som er syndsbekjennelsen vi bruker på samlingene våre.

Gjennom disse 20 åra har vi hatt vel hundre samlinger i Tingnes og vi har vært fra seks til tretti til stede. Vi har vært flinke til å bruke gjesteboka vår og signere i den hver gang, så vi har god oversikt!

Den nye diakonen vår, Martha Fodnes, blir med og tar ansvar for «Kirken for alle» videre nå, i samarbeid med prestene våre og Monica organist.

Men det trengs frivillige til å være med i arbeidet også. Kan du tenke deg å hjelpe til med noe av og til, enten med praktiske ting eller anna? I så fall kan du ta kontakt med kirkekontoret eller Anne Marit.

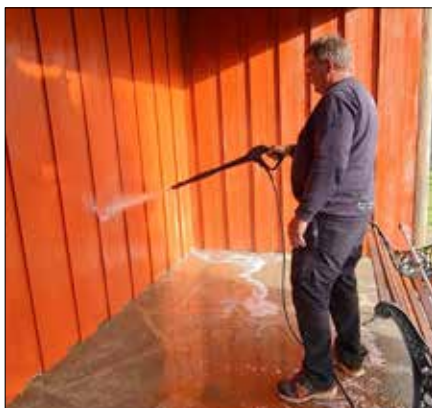
*Femfingerbønnen ved Trond, Marit, Marit og Mette.
Fotograf: Hans Enger*

Tisleidalen menighetsråd

Her kommer en oppdatering på arbeid som er gjort i løpet av siste halvåret: Kirken er beiset ferdig! Tårnet og veggen bak var det firmaet M. Renhold og malerservice som stod for. De skal også male vinduene ute. Vi er veldig fornøyd med jobben de har gjort.

Inngangspartiet er vasket og spylt. Søylene foran og over inngangspartiet er skrapet og slipt, klart for beising.

Veggene ble som nye og søylene og portalen er beiset. Mønepanna på uthuset er lakkert og takstein på uthus og portal er spylt.

Den store glassrosa over inngangspartiet er restaurert av Knut Lagrud Valdres glassservice som har gjort en flott jobb.

Gjerdet er gått over så det holder i vinter. Til våren blir det satt opp nytt. Nå kan vi gå høst og vinter i møte med flott kirke, og ønske alle velkommen til gudstjeneste søndag 9 oktober kl.13.00. Det blir den siste før julaften.

Tusen takk til alle som har bidratt til en trivelig og produktiv dugnad!

Endelig har vi fått malt hoveddøren. Den er restaurert og malt av Knut Øystein Bakken. Den ser ut som ny.

Nytt kjøleanlegg i Bårehuset ved Ulnes Kyrkje i juni 2022

Sør-aust for kyrkja ligg bårehuset som er frå 1937, og som delvis er nedgrave i bakken. Bårehuset er innreidd med eit lite alter med kors i fronten. Over alteret heng det ein akvarell av Gro Bjørhei, der motivet er eit kvelva rom med to personar, ei knelande kvinne framfor ein ståande mann. Bårehuset vart restaurert i 1983 – 87 av ei gåve frå Torbjørn Stavenjord, og det vart

hengt opp ei minneplate om dette inne i kyrkja.

I slutten av juni 2022 fekk bårehuset kjøleanlegg. Det har ikkje vore slikt anlegg der før, noko det er det behov for på varmare sumardagar.

Kjelde:

<https://www.norske-kirker.net/home/oppland/ulnes-kyrkje/>

Ulnes kyrkje med bårehus

Friluftsgudsteneste på Vangen ved Ulnes Kyrkje søndag 17.juli 2022

For fyrste gong var det gudsteneste på Vangen nede ved fjorden. Veret kunne vi ikkje klage på ettersom det var vindstille, og sola titta fram i rett tid. Det var pynta med markblomar, og vel 20 personar var møtt fram til gudstenesta. Kantor Monica Korsli Solberg og prest Kristine Inderhaug ringte og spelte med det nye klokkespelet til Valdres prosti som vart tatt i bruk under gudstenesta.

Det vart ei fin og minnerik stund nede på Vangen i eit flott område og tett på naturen.

Takk til grunneigar Arild Ranum for positiv innstilling og for all hjelp, slik at alt var lagt vel til rette for å få til dette!

Valdres i 1000 år – jubileumsår og feiring i 2023

Sankt Olav reiste gjennom Valdres i 1023. For hundre år siden var det stort 900-årsjubileum i Slidre der kong Haakon var med. Nå har tusen år gått siden Olavs Valdresbesøk og tida er inne for å jubilere. Dette blir en del av de mange markeringer fram mot Nasjonaljubileet i 1030.

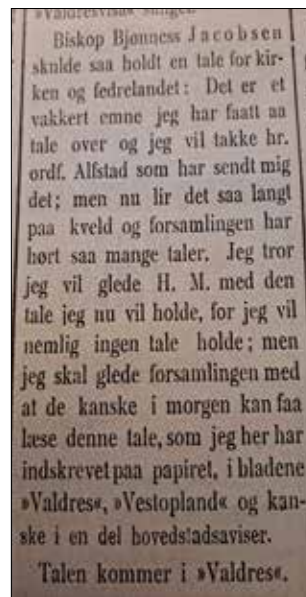
Vi håper det kan bli opplegg i alle Valdres-kommuner i løpet av året. Her er det mye å ta fatt i både for sokneråd og historielag, i skolens undervisning og andre sammenhenger. Vi ønsker ikke bare å se bakover, men også se på hvordan vi kan ta med de byggende verdier for våre lokalsamfunn og vår nasjon. Da må en også våge å se kritisk på den framferd som kong Olav hadde samtidig som vi ser det grunnlag som ble lagt for enkeltmenneskers verdi, gode lover, rettferdighet og kirkens plass i våre liv.

Olsok, lørdag 29. juli 2023 blir det en hovedmarkering og vi håper at kongehuset vil være representert ved feiringen. Planen er at vi starter med et åpent arrangement ved Tingesteinen i Slidre. Derfra vandrer folket opp til Slidredomen der det blir fest- og fredsgudstjeneste. Hit kommer også de som er på pilegrimsferd fra øst over åsen fra Øystre Slidre. Forhåpentligvis kan vi få til prosjektor og spennende musikkframføring. Etter gudstjenesten fortsetter Olsokfeiringen på Valdres Folkemuseum på Fagernes.

Det er mye planlegging som gjenstår. Er det gode ideer og ønsker om å bidra i planlegging og gjennomføring så gi beskjed til noen i prosjektgruppa som består av prosjektleder Eivind Brenna, kirkeverge i Øystre Slidre, Ove Ekerbakke, kirkeverge i Vestre Slidre, Veslemøy Kvam-

me, kulturrådgiver i VNK, Katharina Sparstad, representant for historielagene; Ingebjørg Mo, direktør ved Valdresmusea; Ole Aastad Bråten, kirkeverge i Nord-Aurdal; Aud-Karin Hovi og prost Carl Philip Weisser.

Carl Philip Weisser

Slidredomen blir en flott plass for jubileum og fredsgudstjeneste den 29. juli 2023. Foto: Ola Døhl

Nå har jeg stor fornøyelse av å lese om jubileet i 1923 i gamle utgaver av avisa Valdres. Det var flere tusen som møtte fram. Været var ikke det beste, men taler og sanger var det mange av. Biskopen skulle også langt om lenge holde sin tale, men referatet forteller at han ordnet det på en annen måte.

Vaffeltirdag på kirkekontoret

Datoene for vaffeltreff denne høsten er 27. september, 25. oktober og 29. november. Tidspunktet er som alltid fra kl. 11.30 – 13.00. Kom og gå som du ønsker.

Hjertelig velkommen, alle som en, til kaffe og prat.

Hei, og velkommen til Aurdal pensjonistkafé att!

Hausten 2022:

Torsdag 8. september
kl. 12 på Åbjør bygdehus

Torsdag 13. oktober
kl. 12 på Aurdal menighetshus

Torsdag 10. november
kl. 12 på Åbjør bygdehus

Torsdag 8. desember
kl. 12 på Aurdal menighetshus

Gladsak - klypping av kyrkjegardane!

Strand og Ulnes sokneråd vil rette ein stor takk til dei som har utført klyppinga på kyrkjegardane i sumar. Det var ikkje berre enkelt når dei begynte med dette i juni, men det er ein fryd å kome dit no, til og med klypt rundt gravsteinane til kvar enkelt.

Velfortent ros til dykk, med stor takk frå oss i Strand og Ulnes sokn!

Avskjed med biskop Solveig høsten 2022

**Intervjuet er gjort av redaktør i
Løten menighetsblad, Amund Sigstad**

1. Når ble du ansatt som biskop? Hvordan ble du mottatt i bispedømmet?

Jeg ble vigslet til biskop i Hamar domkirke 17. desember i 2006. Da kom jeg fra stillingen som personalsjef ved Hamar bispedømmekontor etter 12 år som sokneprest i Løten.

Jeg opplevde å bli tatt imot med tillit, vennlighet og raus-
het.

2. Hadde du et motto og en programerklæring ved tiltredelsen?

Jeg hadde med meg et ønske om å formidle evangeliet slik at mennesker kjenner at det berører og gir styrke og håp. Jeg hadde, og har et motto: «Ei kirke for alle». Altså ei kirke som er til stede i lokalsamfunnet, ei folkekirke. Jeg har ofte brukt lignelsen om sennepsfrøet som Jesus fortalte til å fargelegge dette. Lignelsen forteller om frøet som blir til ei stor plante, et tre med greiner der det er god plass for fuglene.

Dette kommuniserer godt med Hamar bispedømme sin visjon: Hellige rom for alminnelige liv. Visjonens formuleringer sier at folkekirka tar utgangspunkt i folks alminnelige liv og inviterer til å forstå og tolke livet i lys av evangeliet om Jesus Kristus. Å ta utgangspunkt i menneskers alminnelige liv med lengsler og behov er en programerklæring: midt i folks liv skal kirka være, for å vise at Gud er der også.

3. Hvilke utfordring og oppgaver møtte deg i eget bispedømme, eller i hele kirke-Norge?

Den første utfordringen var å likestille heterofilt og homofilt samliv også med en rituell handling i kirken. Jeg ga min støtte til kjønnsnøytral ekteskapslov som kom i 2008. Fra første februar i 2017 ble likekjønnede ønsket velkommen til ekteskapsinngåelse foran alteret, og ett minutt over midnatt ble det første homofile paret viet her i landet, i Eidskog kirke. Det kjennes naturlig at det første ekteskapet med to av samme kjønn ble inngått her i Hamar bispedømme.

Flere av våre biskoper har vært med å rydde vei slik at kirken nå fremstår som en åpen folkekirke; Kristian Schjelderup og Georg Hille i innsatsen for kvinners prestetjeneste. Og ikke minst Rosemarie Köhn som også huskes for sin kamp for likestilling og deriblant homofiles rettigheter. Det var banebrytende da hun gjeninnsatte

Siri Sunde i tjeneste i februar 1999 etter at Sunde i 1997 hadde inngått partnerskap mens hun var i tjeneste som kapellan i Nordre Land, og som en følge av det ble permittert i stillingen. Og endelig, i 2017, er alle kirkedørene i vårt bispedømme åpne for alle som ønsker å gifte seg i kirken.

Jeg er glad for at dette skjedde på «min vakt».

En av de største endringene i kirken i min periode er at vi ikke har en statskirke, men en grunnlovsforankret folkekirke. Den nye loven om trossamfunn innebærer mange muligheter for samarbeid og samhandling i et livssynsåpent samfunn. For vi lever i et samfunn i endring. Befolkningen endrer seg både i by og bygd og vi får flere med ulik etnisk bakgrunn. Det fordrer åpenhet, gode kulturmøter og dialog om identitet, kultur og religion. Spennende!

Gjennom medlemsundersøkelser vet vi at kirken står sterkt i Hamar bispedømme. Sju av ti innbyggere er medlem i Den norske kirke og tallene er veldig stabile. Undersøkelsene viser også at kirkebyggene er viktige for folk.

Det har skjedd viktige endringer og framskritt i Den norske kirke de siste tiårene. Men livsvilkårene for mennesker med LHBT+identitet er et samfunnsspørsmål langt ut over Den norske kirke. Jeg har derfor forsøkt å bære engasjementet også ut over det indrekirkelige ved å søke allianser hos politikere, samfunnsinstitusjoner, organisasjoner, hos andre kirker og trossamfunn og på tvers av landegrensene.

4. Kjernesaker i din tid som biskop.

En av kirkens viktigste oppgaver er å peke på at urett angår oss alle. Kirken må velge ståsted ved å se den enkelte – og bekrefte deres verd. Derfor har jeg hatt et stort engasjement for menneskeverd og rettferdighet.

Likestilling og likeverd i kirke og samfunn har også alltid vært viktig for meg. Dette engasjementet har jeg hatt med meg inn i bispegeringen. Det er preget av at jeg ofte tenker på hvordan Jesus møtte mennesker med respekt og at møtene førte i livets retning.

«Urett angår oss alle» speiles også i mitt engasjement for papirløse flyktninger, asylbarna og kvinner som utsettes for vold. Blant annet er jeg Den norske kirkes representant i styringsgruppen for kampanjen «Rød knapp - Stopp vold mot kvinner» og jeg har tidligere vært styreleder i Vake kirkelig ressurscenter mot seksuelle overgrep.

– Vil vi være en kirke som bringer håp, og forkynner budskapet om den store gleden for alt folket, må vi våge å nærme oss menneskers livserfaringer.

5. Hva har du vært mest fornøyd med? Hva har gledet deg mest?

Da vil jeg trekke fram visitasene der jeg har møtt folk i alle aldre. Det har vært til stor glede og inspirasjon. Uansett hvor jeg er, også i andre anledninger møter jeg folk som er engasjerte og glade i kirka si. Dette gjenspeiler seg også i medlemsundersøkelser. Det er sterkt å oppleve dugnadsinnsats, iherdig og planmessig vedlikehold og jeg vil også si: sorgen når en kirke brenner.

I løpet av min periode har trosopplæringsreformen blitt innført over hele landet. Den har gitt oss mulighet til å skape gode aktivitetstilbud og møteplasser for barn og unge i lokalsamfunnet.

Jeg vil også trekke fram gode samarbeid på tvers med ulike samarbeidspartnere. Slik har vi fått til større satsinger i forbindelse med bokåret, ved olsok og nå som arrangement på veien til Nasjonaljubileet 2030.

I kirken kommer vi ofte i berøring med folks følelser. Da har jeg ofte opplevd hvordan sang og musikk kan nå inn, forsterke glede og lindre sorg. Jeg har stor glede av musikken, møtene med utøverne og få oppleve betydningen musikken har. Det er en stor glede hver dag å tenke på hvordan kirkemusikerne våre og alle andre av kirkens ansatte legger til rette og gjør sitt beste for at folk skal få gode opplevelser i møte med kirkas tilbud og aktiviteter.

6. Saker eller forhold som du gjerne ville hatt gjort?

Kirka skal være et sted hvor folk skal kunne komme med livene sine. Da er det viktig at folk har tillit til kirkens øverste ledelse. Som biskop er jeg ikke alene. Det er svært gode fagpersoner på ulike fagfelt som er knyttet til bispedømmekontoret og Den norske kirke. Også i bispekollegiet har jeg gode folk jeg kan ta opp krevende saker med.

Det er ingen ting jeg angrer på, men noen ganger har jeg tenkt at ting kunne vært sagt eller gjort på en annen måte. Det betyr ikke så mye så lenge det ikke går ut over noen, men kan ta fokus bort fra det jeg egentlig ønsker å formidle.

7. Vi har registrert at nye utfordringer og krav dukker opp til siste arbeidsdag. Er dette krevende å håndtere på slutten av din periode som biskop?

Jeg vet ikke akkurat om at det er noe spesielt nå ut over at det arbeides med framtidig kirkelig organisering. Av og til kan det være debatt om saker slik som om Teater Innlandets oppsetning nå i høst, men det fører til ordskifte som jeg opplever er viktige og nødvendige mer enn krevende.

8. Har du noen gode råd til din etterfølger? Hvilken kurs ønsker du at den nye biskopen skal ta?

Nei, jeg har ingen råd å gi her. Det kan tenkes jeg kan kviskre noen råd direkte til den nye biskopen. Jeg ser med forventning fram til at en ny biskop skal begynne. Jeg er trygg på at vi får en framoverlent og god biskop!

9. Har du noen forventninger til din nye livssituasjon?

Jeg håper å kunne dyrke vennskapets gleder og muligheter. Kanskje gå på kafè på en vanlig hverdag og ikke minst ha mer tid til barnebarna og familien ellers.

10. Ser du og din familie fram til å flytte tilbake til Løten?

Vi ser fram til å ta i bruk huset vårt som har vært utleid. Det blir rart å flytte fra Hamar og det gode bomiljøet vi har hatt stor glede av i Olav Myntmesters gate. Nå ser vi fram til nye dager i Sletmoveien.

Solveig Fiske. Foto Halvard Bjørkås

STØTT KYRKJELIVS ANNONSØRER

 <p>aktiv. Valdres Eiendomskontor</p>	 <p>Valdres Bil AS 2900 Fagernes – Tlf. 61 35 86 00</p>	 <p>Nord-Aurdal kommune Postboks 143, 2901 Fagernes Telefon 61 35 90 00 Faks 61 35 90 01 E-post: nak@nord-auerdal.kommune.no</p>
 <p>vitusapotek+ Fagernes Tlf. 61 35 78 30</p>	 <p>VALDRES INSTALLASJON 2900 Fagernes – Tlf. 61 36 28 00</p>	 <p>VALDRES FOLKEHOGSKOLE KFUK·KFUM 2920 Leira Tlf. 61 35 95 00</p>
 <p>coop extra 2900 Fagernes Tlf 61356800</p>	 <p>AMFI VALDRES</p>	 <p>MØBELRINGEN BAKKEN & BAKKEN A.S. 2900 Fagernes Tlf. 61 36 04 22</p>
 <p>FAGERNES SKYSSSTASJON Et servicecenter for reisende i Valdres Tlf. 61 35 94 00 Ruteoppl. utenom åpningstid 177</p>	 <p>vyrk</p>	 <p>Sanne·Hauglid a.s. BYGGM. OG ENTREPRENØRFORRETNING WWW.SANNE-HAUGLID.NO 2900 Fagernes – Tlf. 61 36 29 50</p>
 <p>Gjensidige Valdres 2900 Fagernes – Tlf. 61 34 76 00</p>	 <p>ELKJØP VALDRES 2920 Leira Tlf. 61 36 29 90</p>	 <p>VALDRES As Valdres og Valdres Trykkeri Boks 54 - 2901 Fagernes</p>
 <p>HOVLI AUTO AS 2920 Leira Tlf. 61 36 26 00 3550 Gol Tlf. 32 07 53 55</p>	 <p>ELKJØP VALDRES 2920 Leira Tlf. 61 36 29 90</p>	<p>VI ER I NÆRHETEN NÅR DU TRENGER OSS</p> <p>Kampenes - BEGRAVELSESBYRÅ - T • 61 36 17 70 Jacob Håvelsrud • Kjersti Ødegaard • Alicia Sanne Eldste og største gravferdsbyrå i Valdres</p>
 <p>joker Fjellbu</p>	 <p>SpareBank 1 HALLINGDAL VALDRES</p>	<p>VI ER I NÆRHETEN NÅR DU TRENGER OSS</p> <p>Kampenes - BEGRAVELSESBYRÅ - T • 61 36 17 70 Jacob Håvelsrud • Kjersti Ødegaard • Alicia Sanne Eldste og største gravferdsbyrå i Valdres</p>
<p>Interiørsenteret</p> 	 <p>JVB A/S Jotunheimen og Valdresrutens Bilselskap N-2900 Fagernes T: 61 36 59 00 – www.jvb.no</p>	<p>KIWI Aurdal KIWI Leira KIWI Fagernes</p> <p>KIWI mini pris Kjøp kjøpt, trygt og billig</p>
<p>TESS Fagernes 2900 Fagernes - Tlf 61602260</p>	 <p>Aurdal Fjordcamping og Hytter 2910 Aurdal www.aurdalcamping.no T: (+47)613 65 212 post@aurdalcamping.no</p>	<p>AUD'S SALONG Frisør og garnutsalg 2918 Ulnes, tlf 970 66 704</p>
 <p>Hemning FESTIVALEN</p>		
<p>Annonsere her?</p> 	<p>FØLG KIRKEN I NORD-AURDAL PÅ NETT!</p> <p>FACEBOOK: </p> <p>NETTSIDA VÅR: </p> <p>DIAKONEN MARTHA: </p>	

SCAN QR-KODEN MED KAMERAET PÅ DIN MOBIL! :)

Gudstjenesteliste for Nord-Aurdal

16.oktober, 19.søndag i treenighetstiden

Ulnes kyrkje kl.11. Gudstjeneste. Gullkonfirmantjubileum. Kristine Inderhaug.

Offer: Soknets arbeid m.m

Aurdal kirke kl.13. Gudstjeneste. Kristine Inderhaug. Offer: Soknets arbeid

23.oktober, 20.søndag i treenighetstiden

Skrautvål kyrkje kl.11. Gudstjeneste.

Gullkonfirmantjubileum. Kristine Inderhaug. Offer: Soknets arbeid.

Tingnes kirke kl.13. Gudstjeneste. Jostein Enger. Offer: Soknets arbeid m.m

30.oktober, Bots-og bønnedag

Aurdal kirke kl.11. Gudstjeneste. Jostein Enger. Offer: Soknets arbeid.

6.november, Allehelgensdag

Skrautvål kyrkje kl.11. Allehelgensgudstjeneste. Kristine Inderhaug.

Tingnes kirke kl.11. Allehelgensgudstjeneste. Jostein Enger.

Ulnes kyrkje kl.13. Allehelgensgudstjeneste. Jostein Enger.

Aurdal kirke kl.18.30. Allehelgensgudstjeneste. Kristine Inderhaug.

Strand kirke kl.18.30. Allehelgensgudstjeneste. Jostein Enger.

13.november,

23.søndag i treenighetstiden

Ulnes kyrkje kl.11. Gudstjeneste. Jostein Enger. Offer: soknets arbeid m.m.

20.november, siste søndag i kirkeåret

Aurdal kirke kl.11. Gudstjeneste. Kristine Inderhaug. Offer: Soknets arbeid.

27.november, 1.søndag i advent

Skrautvål kyrkje kl.16. Lysmesse med konfirmantene. Kristine Inderhaug. Offer: Frelsesarmeen lokalt.

27.november kl.18.30

Lysmesse med konfirmantene. Jostein Enger. Offer: Soknets arbeid m.m

4.desember, 2.søndag i advent

Aurdal kirke kl.18.30. Lysmesse med konfirmantene. Kristine Inderhaug. Offer: Soknets arbeid.

Ulnes kyrkje kl.18.30. Lysmesse med konfirmantene. Jostein Enger. Offer: Soknets arbeid m.m.

11.desember, 3.søndag i advent

Strand kirke kl.11. Gudstjeneste. Kristine Inderhaug.

Livets gang

Aurdal

Døpte:

03.07.2022 Odin Kristiansen Lihagen
03.07.2022 Mikkel Bergum Raaholdt
21.08.2022 Odd Arild Nygård Nybakk

Vigde:

25.06.2022 Amalie Celine Herrlin Sørensen og Fredrik Bjercke
02.07.2022 Guro Viset og Marius Heimvik Takvam
06.08.2022 Kristin Grue Asheim og Sven Haldor Wiik Øberg
13.08.2022 Katrine Mardahl Lungård og Truls Sven Bergh Herjuaune
20.08.2022 Ann-Kristin Helseth Pedersen og Are Møller Poulsen
21.08.2022 Ove Nygård Nybakk og Caroline Nygård Nybakk
27.08.2022 Andrew Garner og Silje Amalie Tangedal Norbye

Døde:

09.06.2022 Kjersti Beate Personbråten, f. 1967
21.07.2022 Else Steinfinsbø, f. 1940
22.07.2022 Runi Bråten, f. 1957
27.07.2022 Oddrun Borgny Sundvold, f. 1939
27.07.2022 Liv Pedersen, f. 1938
03.08.2022 Ingrid Thora Grimstad, f. 1926
12.08.2022 Sondre Bjørnødegård f. 1997
18.08.2022 Signe Marie Huset f. 1948

Skrautvål

Døpte:

26.05.2022 Herman Ødegaard Espeseth
26.06.2022 Lage Kvale Lauvhaug
26.06.2022 Sofia Berg Wedén
24.07.2022 Oline Tessem Tuv
24.07.2022 Helena Abel Meisdalshagen
14.08.2022 Ida Gigstad-Melbye

Døde:

08.07.2022 Knut Hauglid, f. 1938

Svenes

Døpte:

05.06.2022 Mari Røssummoen Rognås
23.07.2022 Emma Sofie Haugland Thune

Vigde:

23.07.2022 Sandra Marie Haugland Thune og Kai Morten Tveit Thune

Døde:

25.05.2022 Olav Reidar Bråten f. 1947

Tingnes

Døpte:

05.06.2022 Eili Meda Jordet
12.06.2022 Ada Olimstad Kjellgreen
26.06.2022 Mikkel Holm Gaard
28.08.2022 Axel Løvlie Eldegard

Vigde:

11.06.2022 Katrine Marie Jaskiewicz Grytten og Mikkel Glimsdal

Døde:

23.06.2022 Sigrid Marie Engebretsen f. 1922
23.06.2022 Alan William Henderson Scott, f. 1946
29.06.2022 Solveig Rosendal f. 1926

Ulnes

Døpte:

19.06.2022 Vilje Myskja Berntsen
20.08.2022 William Kværna

Vigde:

25.06.2022 Tommy Øybakken og Bente Andrine Ranum Låksrud
22.07.2022 Borghild Jannicke Hansebråten og Arvid Hansen
20.08.2022 Anita Strand og Olav Lien Juvkam
20.08.2022 Emelie Kværna Karlsson og Adrian Trzeciak

Døde:

11.08.2022 Tordis Olava Nordsven f. 1928
24.08.2022 Odd Stokkehaugen f. 1952

BARNAS

Labyrint

Hjelp Kaptein Klo å finne skatten!

Gi barnebladet
Barnas til et barn
du er glad i!

Disse oppgavene er
hentet fra bladet.

Bestill abonnement
på sondagsskolen.no
eller **22 08 71 00**

Prikk til prikk

Finn fem feil!

Her forteller Jesus en historie til folket.
De to bildene er nesten like. Finner
du de fem feilene på bildet til høyre?
Tegning: Asbjørn Tønnesen

Vits

- Hvor kommer
de våte fotsporene
på teppet fra?
- Jeg vet ikke. De
har fulgt etter meg
helt siden jeg hoppet
i den sølepytten.

